

med, er mit udgangspunkt altid det, at det ikke skal nægtes, at der er undertrykkelse, at der mangler religionsfrihed, og at der er meget, der mangler i det hele taget, men mit udgangspunkt er dog alligevel, at i de sidste 150 år har kineserne haft det ganske rædselsfuldt; de sidste 30 år har de haft det lidt mindre rædselsfuldt, og de sidste 5 år har de haft det væsentlig mindre rædselsfuldt.

Men dialog i denne her sammenhæng er vigtig, når der vises ønske om at udvikle sig på områder, hvor man næsten ikke forstår, hvad menneskerettigheder er. Det kan være fængselsarbejde, udvikling af måder at behandle mennesker på af en offentlig myndighed osv., som man ser forsøg på. Her mener vi, at dialogen skal holdes.

Når det gælder spørgsmålet om programsamarbejdslande, må jeg sige, at jeg er af samme opfattelse: at vi skal passe på med det, der hedder partnerskab og programsamarbejdslande, hvis det har karakter af et ligeværdigt samarbejde med et styre, som udøver undertrykkelse på den ene eller den anden måde; så skal vi lade klokkerne ringe. Det er ikke det samme, som at vi skal trække vores hjælp ud af landet, men vi skal lade klokkerne ringe forstæet på den måde, at hvis landet ikke viser god fremdrift i tolerance, i religionsfrihed, i udøvelse af menneskerettigheder osv., skal vi overveje, om vi ved et partnerskab skal understøtte et styre.

Men jeg vil gerne understrege igen, at forsigtighed ikke er det samme som, at vi ikke skal hjælpe landet, men vi må på den anden side sikre, at det er en hjælp til dem, der er undertrykt, mere end det er hjælp via et styre, der kan profitere af at være med i samarbejdet.

Jeg vil gentage, at den redegørelse, vi har fået fra udenrigsministeren, er vi tilfredse med, og jeg skal selvfølgelig også her meddele, at vi stemmer for det fremsatte forslag til vedtagelse.

#### **Inger Marie Bruun-Vierø (RV):**

Det er udmærket og nødvendigt en gang imellem at stoppe op og reflektere over menneskerettighederne, herunder religionsfriheden.

Vi lever i en verden, der fortsat er præget af religiøs intolerance på trods af en række internationale konventioner om, at enhver har ret til frit at bekende sig til eller antage en religion eller tro efter eget valg, og på trods af internationale resolutioner om menneskerettighedssituationen i de enkelte lande.

Både ud fra et menneskerettighedsaspekt og ud fra et ønske om fred i verden og mellem mennesker er det indiskutabelt, at det er helt væsentligt, at vi er optaget af religionsfrihedens udvikling og af at forbedre religionsfriheden, herunder også retten til ikke at have en religion, til ikke at tro.

Fremme af religionsfrihed og tolerance er nært forbundet med fremme af demokrati og udvikling. Religionsfriheden er særdeles nært forbundet med ytrings-, forsamlings- og foreningsfriheden. Derfor er Partnerskab 2000's bestemmelser om, at fremme af demokratisering, respekt for menneskerettigheder og god regeringsførelse skal være et tværgående aspekt i dansk udviklingssamarbejde, nok det vigtigste instrument, vi råder over til fremme af religionsfrihed i program- og bistandssamarbejdslandene.

Og så skal vi naturligvis arbejde for sagen i de internationale organisationer, der også er optaget af det her spørgsmål, for heldigvis er vi ikke alene om at interessere os for menneskerettigheder og religionsfrihed.

Jeg vil fremhæve FN's erklæring om afskaffelse af alle former for religiøs intolerance og diskrimination på grund af religion eller tro, der blev vedtaget i 1981 – det var også den, udenrigsministeren fremhævede – og som siden har dannet grundlag for resolutioner i FN, i FN's Menneskerettighedskommission.

Danmark er sammen med de øvrige EU-lande konsekvent medforslagsstiller til resolutionsforslag om religiøs intolerance.

Jeg kan også nævne FN's børnekonvention, den europæiske menneskerettighedskonvention, Europarådets parlamentariske forsamling, OSCE og EU, alle sammen internationale organisationer, hvor Danmark kan og skal påvirke og være med til at sætte dagsordenen.

Det Radikale Venstre er meget optaget af at støtte initiativer, der kan understøtte demokrati og menneskerettigheder. Selv om det kan synes op ad bakke, er der ingen alternativer, hvis vi ønsker demokrati og en fredelig sameksistens. Alt for mange ressourcer spildes på væbnede konflikter og undertrykkelse.

Det Radikale Venstre mener, at indsatsen for menneskerettigheder skal tage udgangspunkt i lokale forhold og i dialog med modtagerlandene. Der skal anvendes en vifte af forskellige instrumenter, der matcher de konkrete forhold og problemer.